

SVOBODNA SLOVENIJA

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual No. 380435

Redacción y Administración:
Calle Víctor Martínez 50 (Suc. 6)
Buenos Aires, Argentina

“ESLOVENIA LIBRE”

Año (Leto) XI (6)

BUENOS AIRES, 16. APRILA (ABRIL) 1953

No. (Štev.) 16.

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 3824

Víctor Martínez 50 - Buenos Aires

ŠOLA

Za naše daljnje sosesde na gornji strani zemeljske krogle se zde čudne marsikateri stvari, ki se dogajajo na našem koncu: Veliko noč praznujemo v jeseni, o Božicu se potimo, da je joj, o sv. Jakubu hodimo zaviti v površnike in kožuhe, v pasjih dneh komaj čakamo, da nas ohladi hladni južni veter in če hočemo, da se nam zanohta, gremo na Ognjeno zemljo. S šolo je prav tako. Sedajle, po Veliki noči se naša mladina pripravljala na začetek šolskega leta. Dolge so šolske počitnice na našem jugu. Skoro bi dali prav onegavemu Janzku, ki je dejal, da je šola neprijetna prekinitev počitnic...

Primeri so nam zdi, da uporabimo to priliko, da obnovimo nekaj koristnih misli o šoli in šolanju naše mladine v deželah, ki nam postajajo druga domovina.

Naše slovenske šole so mladini dale veliko in veliko od nje zahtevale. Bile so pa v splošnem stroge in resne. Mladina se je premnogih določil in sistemov bala, čeprav je bilo vse mišljeno njej v prid. Ameriške šole dajo učenca na splošno manj kakor naše, znajo pa narediti otroku šolo privlačno. So bolj demokratične in znajo družiti koristno s prijetnim. Znajo dati naravnost fanatično domovinsko vzgojo. Tujerodec se v takih okoliščinah počuti kar hitro domačega. Jezika se kmalu privadi, da ga čvklada slovnico bolj nego domačini. Če je vsaj povprečno nadarjen in marljiv, se kmalu povspe med prvake na šoli, kot nam kažejo razveseljivi primeri zadnjih let. Kdo se bo čudil, če te šole vzgajajo mladino za državo, ki ji pripadajo in da skušajo na neprisljen način zlasti tujerodnega učenca čim prej vključiti v narodno skupnost dotične države, ne da bi mu hotelo nasilno zabrisati spomin na dom, iz katerega je izšel.

Pri naši slovenski mladini je ta postopek nemara hitrejši, kakor bi bil v normalnih razmerah. Vzemimo n. pr. šestnajstletnega mladca. Ko je bil star dobrih pet let, je nemara že moral zapustiti svoj dom. Spomin mu je ohranil le malo stvari, ki jih je doživel na svojem pravem domu. Potem se je začelo tavanje po svetu. Par let je bil begunec v svoji lastni domovini, nato med Nemci in Lahi in končno je prišel v čisto nov svet in razmere. In to prav v letih, ko je mlada duša najdovznejša za vse novo in izredno. Spomin na dom se je zabrisal, veliki svet je zanj živa realnost. Čim dalje teže mu je pojasniti, kaj je domovina, ki je dala, kaj so njene lepote, gore in jezera, kaj domači narodni običaji in zlasti kakšni so naši narodni problemi. Domovina mu postaja tujka, nekaj, kar je zanimivo samo za stare, ki so tam preživeli večji del svojega življenja.

Ameriške države ne branijo nikomur, da bi gojil spomin na svojo domovino in imel zveze z njo. Kakor vse druge narodnosti imamo tudi Slovenci možnost, da se zbiramo v svojih organizacijah, ki imajo tudi namen, gojiti spomin na vse to, kar spada pod pojem domovina. Te naše organizacije se ne smejo spremeniti v nekaka veteranska društva starih ljudi, ki čakajo na spodoben pogreb in nagrobni govor, ampak morajo biti živi organizmi. Teh pa ni, kjer ni mladine. Ne pustimo da se pretrga zveza med domovino in mladino. Če se pretrga je ne bo mogoče več obnoviti. Naloga organizacij je, da dajo mladini pravi pojem, kaj je naša domovina. Ne le zemljepisno, ampak nje polno vsebino, nje vero, zgodovino, kulturo, njeno družabno okolje, njene stare in lepe navade, njene probleme, načrte in zahteve. Za vse to je treba organiziranega dela, kajti dom sam mnogokrat ni v stanu dati vsega v zadostni meri.

Življenjska borba je za starše nevarnost, da polagajo premalo pozornosti na umsko izobrazbo svojih otrok, komaj čakajoč, da bosta sin ali hčerka dorasla toliko, da bosta prišla za ročno delo in pomagala pri vzdrževanju doma in družine, namesto da bi še nadalje črpala

družinske prihranke za svoje učenje. Vedimo, da je bilo študiranje slovenske mladine vedno združeno z velikimi žrtvami za vse ostale člane družine, pa so to zmogle, kljub temu da so si morali včasih pritrgeti od ust, da so mogli dati otrokom najboljše doto: dobro izobrazbo. Ne bojmo se teških žrtev, čeprav živi pretežni del naših družin v težavah, ki so posledica okoliščin, v katere nas je pahnila naša narodna nesreča. Vsak dan bo lažje; saj leta tako hitro tečejo in časi žrtev se tako hitro pozabijo, ko vidimo uspehe, ki so plod teh žrtev.

Ne zdi se nam potrebno izgubljati besed o pomenu našega malega in velikega semenišča, ki nam mora biti vsem brez razlike drago, kakor punčica v očesu.

Argentinski narod potrjuje svojo popolno vdanost generalu Peronu

Na povabilo C. G. T. — so se včeraj popoldne zbrale na Plaza de Mayo nepregledne množice delovnega ljudstva ter so predsedniku gralu Peronu potrdile svojo neomajno vdanost in popolno solidarnost z vsem njegovim delom za srečo naroda in veličino domovine. Zahvalile so se mu tudi za vse odredbe, ki jih je izdal v zadnjih dneh za zavarovanje najširših narodnih slojev pred odiranjem verižnikov in navijalcev cen.

Na mogočem zboru sta govorila sa-

v deželah, kjer živimo, imajo tudi odrasli priliko, da se šolajo. Mnogo naših ljudi je že porabilo to priliko in nihče se ne kesa. Absolventon teh šol se odpirajo vrata v lepšo bodočnost. Niso izgubljene žrtve, ki jih je treba, da se človek po težkem dnevnem delu posveti študiranju. Da bi sledilo čim več naših mladih ljudi tem pionirjem!

Naš narod je premajhen in premalo poznan, da bi si lahko privoščil luksuz, da zalaga pol sveta s "peoni" in "sereni". Kvaliteta, moralna, umska in tehnična, je skoro edina točka, ki nam daje zadostno oporo v težkem položaju v katerem se nahaja naš narod.

Sodelujmo vsi v tem smislu, ki ne izogibno terja velike žrtve. In ne pozabimo tistih nesebičnih naših bratov in sestra, ki se žrtvujejo za našo mladino: naših vzgojiteljev.

mo glavni tajnik C.G.T. g. Eduardo Vuletich in pa sam predsednik republike g. Juan Peron, kateremu so vdane množice naroda ves čas prirejale tako navdušene in viharne ovacije, kakršnih dosedaj še nikdar ni doživel na Plaza de Mayo, odkar mu je ljudstvo zaupalo vodstvo republike.

O poteku veličastnega zborovanja in o govoru predsednika grala Perona bomo objavili poročilo v prihodnji številki "Svobodne Slovenije".

Preveč govore o miru

Glavni svetovni dogodki so še vedno v znamenju likvidacije posledic, ki so nastale s Stalinovo smrtjo. V Moskvi se trudi dokazati vsemu svetu, da se bo sovjetska notranja, zlasti pa zunanja politika zelo spremenila. Kaj se v notranjosti dogaja, še ni vidno le v USA so se vrnili tisti ameriški časniki, ki so bili nekaj tednov gosti sovjetskih oblasti v Moskvi. Sedaj objavljajo poročila v svojih listih in podčrtavajo, kako je bilo opaziti, da je konec šikan, ki so spremljale tuje časnikarje pri njih delu v Moskvi v času, ko je bil Stalin še živ.

V WASHINGTONU SO GOVORILI O "NOVEM MUENCHENU"

V Moskvi se novi oblastniki utrjujejo na svojih mestih z ukrepi, ki jih najpokažejo v čisto drugi luči, kakor pa jih je obdajala, ko so bili še pod Stalinovim nadzorstvom. Ker so pokazali v zunanji politiki največ dobre volje, so se na zahodu pojavili znaki, ki so dajali slutiti, da jim hočejo celo v USA pomagati, da bi se jim njih namere posrečile. "Muenchen" je beseda, ki na zapadu pomeni kapitulacijo v zunanji politiki, podobno oni, ki sta jo Anglija in Francija doživeli v Muenchenu l. 1948, ko sta kapitulirali pred Hitlerjem v vprašanju sudetskih pokrajin v Češkoslovaški. Nekaj podobnega se je sedaj začelo pripravljati v Washingtonu. Dopolnjen "New York Timesa" v Washingtonu je namreč odkril, da so v državno tajništvo pripravljali poseben sporazum s komunisti v Aziji, da bi se tako pospešilo delo za mir. Ta načrt je v glavnem predvideval: 1. dokončno razdelitev Koreje na dve in to tako, da bi bila južna korejska republika nekoliko povečana proti severu; 2. Čangkaškov otok Formosa bi bil odtrgan od Kitajske in postavljen pod mandat OZN (tako bi nacionalistična Kitajska "izginila"); 3. Amerika in druge zahodne države bi priznale kom. kitajsko vladu v Pekingju in kit. kom. vlada bi bila objavljena, da prevzame mesto kitajske delegacije pri OZN. Tako bi poleg sovjetov v Varnostnem svetu OZN sedel tudi kit. komunistični delegat.

Največ prahu je ta načrt dvignil na Koreji, kjer niso pričakovali, da bi USA kdaj pristala na definitivno razdelitev Koreje. Razočarani so tudi tisti krogi v USA, ki so trdili, da se mora ameriška politika proti komunizmu do konca boriti v Aziji, ker je Azija za USA važ-

nejša kot pa Evropa. Prihod kom. delegatov iz Pekingja v OZN pa bi dejansko pomenil veliko zmago za komunizem in bil dokaz, da ameriška politika ni mogla vztrajati pri svojem stališču, da bo kitajski komunist sedel za mizo OZN šele tedaj, ko bodo komunisti končali svoje bojne pohode proti sosednim področjem.

Državno tajništvo je zanikalo, da bi kdaj kdo pripravljali tak načrt sporazuma s komunisti. Ker so časnikarji vztrajali pri svojih trditvah, je prišlo celo tako daleč, da so začeli navajati da tega kompromisa niso pripravljali ljudje v državnem tajništvu, pač pa ljudje v Beli hiši — torej Eisenhowerjeva okolica.

KONGRES SOCIALISTIČNE INTERNACIONALE

Evropski socialisti so se zbrali na svoj kongres. Glavni povdarek je bil na tistih govorih, ki so jih imeli angleški delegati in pa nekateri delegati tistih socialističnih grup, ki so šle najdalje na levo (nemška delegacija, delegat iz Birmanije). Vodja angleške levice Bevan je imel govor, v katerem se tokrat ni več toliko izrekal za neko "tretjo" pozicijo socialistov, pač pa za čisto samostojno "demokratsko revolucionarno" stališče v konfliktu med sovjeti in zahodom. Ker se sedaj v Moskvi skušajo nekoliko "demokratizirati", je Bevan podčrtal, da je v komunizmu vse preveč totalitarizma in da ga more dejansko uresničiti samo tisti socializem, ki ostaja demokratski — in to so evropski socialni demokrati. Francoski delegat je šel celo tako daleč in trdil, da je Moskva program socializma sploh izdala. V Moskvi so na oblasti ljudje, ki so hoteli biti socialisti, pa to le zato, da so se v imenu delavstva polastili vse oblasti.

Vse to so stare fraze, ki so prepajale polemiko med komunisti in socialisti že več desetletij. Ako jih sedaj tako veliki socialisti, kakor je Bevan, pogrevajo na svojem kongresu, tedaj delajo to zato, da bi tudi oni potegnili kaj iz Stalinove smrti. V Moskvi se zanje ne bodo zmedli, pač pa računajo na pristaše komunizma v Evropi. Tito se jim že približuje, v skandinavskih socialističnih strankah pa je vedno več ljudi, ki so dejansko že trockisti.

ADENAUERJEV USPEH V USA

Za angleškimi in francoskimi ministri

DIA DE LAS AMERICAS

Con distintos actos fué celebrado anteayer el Día de las Américas. En uno de los salones del Plaza Hotel fué servido el almuerzo que reunió a los jefes de las misiones diplomáticas americanas acreditadas ante el gobierno argentino.

Participaron del mismo, además de los diplomáticos extranjeros, el ministro de Relaciones Exteriores y Culto, doctor Jerónimo Remorino, el jefe superior del Ceremonial del Estado, embajador Raúl Margueirat, el subsecretario de Relaciones Exteriores, doctor Carlos A. Amaya y el embajador argentino ante la Organización de los Estados Americanos, doctor José Carlos Vittone.

El embajador de Guatemala, licenciado Imael González Arévalo, en representación de los embajadores americanos, pronunció un discurso a los postres, expresando que este día "está destinado a recordar a los fundadores de nuestras diversas naciones, a nuestros héroes, cuyos principios de buen entendimiento de las naciones americanas y la salvaguardia de nuestras naciones, tratamos de cumplir nosotros".

El canceller doctor Remorino en breve improvisación agradeció a los embajadores americanos este homenaje "que se ha querido brindar a nuestro país y a nuestro presidente" recordando a los héroes de América "a cuyos dictados — dijo — se ha cumplido este ejemplo de abnegación y de libertad que América viene ofreciendo al mundo desde su creación".

También expresó su especial agradecimiento por los conceptos vertidos por el embajador de Guatemala sobre los esfuerzos del primer mandatario para el logro de la felicidad de su pueblo, finalizando su discurso con un brindis por "América grande, fuerte y bien estrechamente unida".

DAN AMERIK

Tudi Argentina se je predvčerašnjim z raznimi slavnostmi spominjala Dneva Amerik, praznika vseh ameriških držav. Kot običajno, je bilo tudi letos v salonu hotela Plaza slavnostno kosilo, na katerega so bili povabljeni diplomatski predstavniki vseh ameriških držav pri argentinski vladi. Poleg zunanjega ministra dr. Remorina se ga je udeležil tudi vrhovni šef državnega ceremoniala veleposlanik Raul Margueirat, podtajnik v zun. ministrstvu dr. Carlos A. Amaya in argentinski veleposlanik v Organizaciji ameriških držav dr. Jose Carlos Vittone.

V imenu diplomatskih predstavnikov ameriških držav v Argentini je povzel besedo guatemalski veleposlanik Imael González Arévalo. V svojem govoru je vlagal, da je ta dan ustanovljen, da se spominjamo ustanoviteljev posameznih ameriških držav in naših junakov, katerih načela za dobro spoznavanje ameriških narodov med seboj in njihovo prijateljsko sožitje skušamo izpolnjevati tudi mi.

Zunanji minister dr. Remorino se je zahvalil za njegov pozdravni govor in za čestitke, s katerimi so ameriški diplomatski predstavniki počastili Argentino in njenega sedanjega predsednika, spominjajoč se slavnih junakov-prednikov, ki so dosegli, da Amerika lahko od vseh začetkov ostalemu svetu daje vzgled nesebičnosti in svobode. Iskreno se je zahvalil tudi guatemalskemu veleposlaniku za vse njegove tople besede, s katerimi je prikazal vse napore predsednika grala Perona za srečo argentinskega naroda. Svoj govor je zaključil z napitnico "veliki, močni in dobro ter tesno povezani in združeni Ameriki.

je bil povabljen v Washington še nemški kancler Adenauer. Poleg vseh drugih lepih lastnosti ima Adenauer še to prednost, da si je znal pridobiti Eisenhowerjevo prijateljstvo, ko je bil Eisenhower še poveljnik evropskih sil pri NATO. Dočim so angleški in francoski delegati hoteli doseči razne koncesije, se Adenauer zanje ni boril, ko je obljubljal, da bo zahodna Nemčija vse storila, ko bo pristopila v evropsko unijo in ko bo izvedla organizacijo nemške oborožene sile, ki bo na razpolago za obrambo zahodne Evrope. V tem med USA in Nemčijo ni nobenih težav, ker misli nemška politika s tem ogromno pridobiti. Realne zadeve nemške politike pa tako rešujejo nemški in ameriški gospodarstveniki tako, da se zanje nemška vlada ni prisiljena zanimati, dejansko pa je nemški gospodarski položaj danes boljši kot pa je položaj francoskega ali angleškega gospodarstva. Ker francoski delegati, pa tudi angle-

ški — pri vseh teh pogajanjih povzročajo ameriškim delegatom toliko sitnosti — je slednjim seveda odleglo, da Adenauer ni stavil nobenih pogojev ali zahtev. Tako postaja Nemčija v ameriških očeh tista sila, ki najbolj razume potrebo evropske unije in potrebo oborožene skupne obrambe proti vzhodu. V dobi Stinnesa so ameriški finančniki na lagali ogromne vsote denarja v Nemčiji, ker so menili, da bo nemško gospodarstvo rešilo Evropo. Toda tiste ameriške investicije je požrla gospodarska kriza in Hooverjev moratorij v l. 1930. Danes je povdarek na sodelovanju z nemško politiko, ki prejema posebno misijo v Evropi. Kar je bil v dobi po prvi svetovni vojni francoski zunanji minister Briand, ki je več ko 10 let takorekoč vodil vso evropsko politiko, to bi se moglo sedaj zbrati okoli Adenauerjevega imena. Toda proti temu intrigirajo sedaj že iz Moskve — pa tudi iz Pariza.

ALI ŽE IMAŠ KOLEDAR-ZBORNIK SVOBODNE SLOVENIJE za leto 1953?

Če ga še nimaš, naroči ga takoj. To je najlepša in najbolj reprezentativna knjiga slovenskih novonaseljencev.

Stane samo 40 pesov. Pri naročilu po pošti 3 pese več.

VATIKAN: Papež Pij XII je sprejel argentinsko delegacijo, ki je v Turčiji delila med prebivalstvo, ki je bilo prizadeto po zadnjem potresu sanitetni material, živila in obleke.

PERZIJA: Napetost med šahom in Mosadekom narašča. V Teheranu je prišlo do odkritih spopadov med pristajši šaha in ministrskega predsednika. Nastopiti je morala policija. Več oseb je bilo ranjenih.

ZSSR: Angl. veleposlanik Alvary Gascoigne je imel 40 minutni razgovor

s sovjet. zun. ministrom Molotovom. Tem razgovorom pripisujejo veliko važnost. Gascoigne je takoj obiskal novega ameriškega veleposlanika v Moskvi Charlesa Bohlena po njegovem prihodu v sovjetsko prestolnico ter ga je obvestil o vsebini teh razgovorov. Dipl. predstavniki sodijo, da bo Charles Bohlen predložil Molotovu nov. ameriški predlog za sklenitev miru na Koreji.

SINGAPUR: Vietninske komunistične čete so sprožile veliko ofenzivo proti francoskim četam v Laosu, ki so se na nekaterih mestih že umaknile.

IZ TEDNA V TEDEN

USA: Predsednik gral Eisenhower je imel te dni govor pred člani sveta Organizacije ameriških držav. V govoru je ponovil vsa svoja prejšnja zagotovila po želji za še tesnejše sodelovanje ameriških držav med seboj, predvsem pa USA in južnoameriških držav. Da bi to sodelovanje še poglobil, je določil svojega mlajšega brata dr. Milтона Eisenhowerja, da bo v uradni funkciji obiskal vse južno-ameriške države ter se na licu mesta poučil o potrebah in željah posameznih držav. — V Las Vegas so izvršili peto preizkušnjo novega ameriškega atomskega orožja. — Ameriški delegat v politični komisiji ZN Gross je odločno zavrl poljske in sovjetske predloge za ustavitve sovražnosti na Koreji na podlagi "mirovne pogodbe med petimi velesilami". Naglašal je, da je premirje na Koreji mogoče samo pod "častnimi pogoji", t. j. mora temeljiti na svobodni odločitvi vojnih ujetnikov glede njihovega vračanja. — Letošnji žitni pridelek v Združenih državah bo dosegel 741 milijonov bušjev. — Novi glavni tajnik ZN švedski diplomat Dag Hammarskjöld je prisegel in takoj nato prevzel posle. Čestital mu je tudi sovjetski delegat Višinski, ki je tudi podal roko odhajajočemu dosed. glavnemu tajniku Lie-ju. — Ameriška vlada pripravlja 20 do 30 letni obrambni pakt za zahodno Evropo za zavarovanje posameznih držav pred komunistično nevarnostjo. — Drž. tajništvo je sporočilo, da nima v načrtu vzpostavitev diplomatskih štiklov z Vatikanom. Leonard W. Hall je bil soglasno izvoljen za predsednika republikanske stranke. — Mednarodni urad za begunce je lani o-mogočil emigracijo iz Evrope v razne prekomorske države 84.402 beguncem.

VENEZUELA: Ustavodajna skupščina je sprejela novo ustavo. Policijske oblasti so okrile velike količine orožja, ki ga je imela pripravljena Acción democrática.

BRAZILIJA: Stavka 200.000 delavcev v São Paulo traja še naprej. Med stavkajočimi delavci in policijo je prišlo že večkrat do spopadov. Več oseb je bilo ranjenih. — V nekaterih državah je nastopila huda suša. Prebivalstvo je v nekem kraju napadlo živilski vlak in ga izropalo.

CILE: Predsednik gral Ibañez je izjavil, da ne bo odpovedal vojaške pogodbe med Čilom in USA radi spoštovanja že sklenjenih pogodb. Pristavil pa je, da ne razume, kako je mogla to pogodbo skleniti prejšnja vlada, ker da je v nekaterih točkah žaljiva za Čile.

ANGLIJA: Zun. minister Eden se je podvrget operaciji. Sedaj je star 56 let.

FRANCIJA: Dne 26. aprila in 3. maja bodo v Franciji občinske volitve. — Kom. stranka drži v strogi tajnosti stanovanje svojega voditelja Maurice-a Thore-a.

ZAHODNA NEMCIJA: Policija je odkrila dosedaj največjo sovjetsko vo-hunsko organizacijo na področju Zahodne Nemčije. Dosedaj so zaprli nad 35 oseb, med njimi tudi več industrialcev. — Biv. gral Otto Ernst Remer, vodja nemških neonazistov je pobe-gnil v Egipt. V Nemčiji bi bil moral nastopiti štirimesečno zaporno kazen, na kate-

Kongres Krščanske demokratske zveze za srednjo Evropo

(Nadaljevanje poročila)

Drugi dan kongresa Krščanske demokratske zveze za Srednjo Evropo, t. j. 14. marca t. l. se je začel s sveto mašo v katedrali sv. Patrika v New Yorku za osvoboditev dežel, ki jih je zaslužil brezbojni komunizem. Sv. mašo je daroval v ta namen begunski škof Joseph Rancans ob asistenci druge begunske duhovščine. Škof Rancans iz Rige v Latviji je med vojno živel dalj časa na Bavarskem, kamor so ga odvedli nemški nacisti. Pozneje je prišel v Združene države. Ker je ta cerkveni knez tesno povezan s stranko krščansko-demokratskega kmetskega gibanja v Latviji, ki je tudi članica Zveze, se je vabilu kongresnega odbora rad odzval in je daroval sv. mašo v katedrali sv. Patrika. Svete daritve so se udeležili delegati vseh šestih strank — članice Zveze, poleg njih pa še mnogo katoliških vernikov iz New Yorka.

REV. JOHN LAFARGE O NAMENIH IN CILJIH KRŠČANSKIH DEMOKRACIJ

Med sv. mašo je imel cerkveni govor Rev. John Lafarge, S. J., sourednik odlične katoliške revije America in priznan pisatelj ter javni delavec. Rev. Lafarge dobro pozna evropske probleme. Po dovršenih študijah na Harvardski univerzi je spopolnjeval svojo izobrazbo na univerzi v Innsbrucku. Pozneje je še dvakrat obiskal Evropo, da je na licu mesta študiral vsa evropska vprašanja ter zlasti duhovna in politična stremjenja v posameznih deželah.

V svojem globoko zamišljenem govoru je Lafarge med drugim naglašal, da je z zborovalci Krščanske demokratske zveze v molitvi združen ves svet. Ni namreč naroda, ne mesta in ne vasi, kjer bi verni ljudje ne prosili Boga, če ne za lastno osvoboditev, pa za svobodo onih, ki so zasluženi. Za Krščansko demokratsko zvezo je dejal, da si ne more misliti, da bi ta zveza bila samo politična strategija, ampak je svetovna strategija blagovesti Kristusa, ki oznanja vesoljnemu svetu, da se morejo narodi in ljudstva različnih jezikov ter kulturnih stopenj in rodov posebnosti združiti in povezati med seboj z vezmi prave bratske ljubezni. Krščanska demokracija ni zgrajena na kakem odmaknjem nauku o človeku, marveč na trdni podlagi človeka samega, na njega izvoru in namenu in na trdni osnovi večnega božjega zakona, ki ga je razodel Bog sam.

Govornik je v nadaljnjih izjavah opozarjal na velike nevarnosti, ki so grozile velikim idejam krščanske dem. med drugo svetovno vojno in v letih po za-

ro je bil obsojen radi žalitve zarotnikov proti Hitlerju med II. svet. vojno.

ŠPANIJA: Novi ameriški veleposlanik James Dunn je bil sprejet pri gralu Francu ter je imel z njim daljši razgovor o špansko-ameriški vojaški pogodbi. — Novi španski kralj bo verjetno 14 letni sin sed. pretendentu na španski prestol Dona Juana Juan Carlos de Borbon. Vlada bi postal z 21 letom, do tega časa bi pa v Španiji vladal regent-ski svet.

ključku te vojne. Ko so se iz razvalin razbite Evrope začele dvigati politične sile, so krščansko-demokratske stranke postale v Evropi naj bolj pomembne in konstruktivne sile, ki so se uspešno lotile dela za obnovo. Vse konstruktivne sile v Evropi se danes zbirajo pod njeno zastavo.

Svoj govor je Rev. Lafarge zaključil s prošnjo, da se ne bi zgodilo, da so se od komunizma zaslužnjeri narodi združili samo pod pritiskom begunstva in političnih razmer, pa da bi se razšli, kakor hitro bo pritisk popustil. Zato naj bo v vseh trden sklep, da se ta zveza krščansko - demokratičnih strank iz Srednje Evrope ne bo nikdar razbila in razšla. Vsak naj bo jamstvo, da bo zveza trajna za čas, ko bo po božji odločbi nastopil in ko bo treba prijeti v razvijanih domovinah za delo za zdravljenje globokih ran, za graditev razrušenih domov in narode voditi v dobo novega življenja.

POROČILA DELEGATOV

Po tem cerkvenem opravilu se je delo kongresa Krščanske demokratske zveze nadaljevalo po vnaprej določenem programu. Za češko-slovaško ljudsko stranko je govoril vodilni predstavnik te stranke g. dr. Adolf Prochaska, ki v svobodnem svetu zastopa starega strankinega predsednika Msgr. Jana Šrameka. V imenu madžarskega krščanske demokratskega gibanja je podal poročilo g. dr. Joseph Czako, delegat te politične stranke v uradu Zveze; za latvijsko krščansko-demokratsko kmetsko stranko je nastopil Msgr. Edvard Stukels; litvansko krščansko-demokratsko stranko je predstavil prof. g. Kazys Pakštas, poljsko krščansko delavsko stranko pa njen član g. Karol Balon. Poročilo o delu Slovenske ljudske stranke je podal njen glavni tajnik in njen zastopnik v uradu Zveze g. dr. Ludovik Puš Navzo-či so posebno toplo odobraval njeno izvajanje, ko je svaril svobodni svet pred titovim komunizmom.

Za mladinsko gibanje zveze, ki ima svoj sedež v Parizu, je poročal njegov predsednik češki mladeč g. Jan Renner. V tem mladinskem gibanju so Slovenci odlično zastopani. Podpredsednik glavnega odbora je Slovenec g. dr. Fr. Zajdel, glavni urednik glasila v francosčini je pa tudi Slovenec g. Ignacij Čret-nik.

Po teh poročilih je kongres izvolil člane za tri komisije, ki so imele naloge, da pregledajo, morebiti popravijo in za končno odobritev pripravijo osnutke za pravila Zveze, za program Zveze in za finančno poročilo Zveze. Od Slovencev sta bila v komisiji za pravila Zveze g. dr. Miha Krek in g. dr. Peter Remec, v komisiji za program sta bila gđ. Ljudmila Goričan in g. dr. Jakob Toni, v finančni komisiji pa g. Franc Furlan in g. Janez Brodar.

IVOLITEV GLAVNEGA IN IZVRŠNEGA ODBORA

V glavni razpravi, ki je sledila poročilom in delu komisij, so bili predloženi in deloma neznatno spremenjeni osnutki statutu, programa in finančnega poročila Zveze soglasno odobreni, nakar je

kongres pristopil k izvolitvi glavnega odbora (Council) in izvršnega odbora Zveze (Executive Committee). Za predsednika glavnega odbora je bil izvoljen predstavnik madžarskega krščanskega gibanja Msgr. Jozeph Kozi-Horvath, ki je že dosedaj bil načelnik izvršnega odbora. Za načelnika izvršnega odbora je bil predlagan in izvoljen Čeh g. dr. Adolf Prochaska, za glavnega tajnika Zveze je bil znova izvoljen Poljak g. Konrad Sieniewicz. Predsednik Slov. ljudske stranke g. dr. Miha Krek je bil izvoljen za podpredsednika glavnega odbora in je skupno z g. dr. A. Kuhar-jem član predsedstva Zveze. Za podnačelnika izvršnega odbora je bil izvoljen g. dr. Zdravko Kalan, za člana pa g. Ivan Aysenek. Pri predlaganju zastopnikov SLS za posamezna mesta v upravi zveze je v glavnem veljalo načelo, da naj bodo predlagani zastopniki stranke, ki žive v New Yorku, da se morejo redno udeleževati vseh sej in sestankov in redno sodelovati pri upravi te mednarodne ustanove.

Celoten potek zborovanja se je razvijal v duhu popoldnega sporazuma in solidarnosti. S tem pa seveda ni rečeno, da ni bilo znatnih težav in nesporazumov med strankami - članicami Zveze, zlasti pri sestavljanju pravil Zveze. Težko je bilo namreč spraviti v sklad in enotno usmeriti stranke s tako različnimi težnjami in smerni, ki so jih zasledovale v preteklosti. Zato je bilo treba veliko državniške modrosti, spretnosti in tudi iskrenosti, da so se vsa trenja srečno in zadovoljivo rešila. In tu je treba poudariti dejstvo, da so vsi slovenski zastopniki na kongresu in v raznih njegovih odborih opravili v tej točki odlično in zgodovinsko pomembno delo pomirjenja in zbližanja. V gotovih okoliščinah je slovensko zastopstvo bistveno pripomoglo s svojo taktičnostjo in uvidevnostjo, da so drugi popustili Največjo zaslugo za ureditev vseh spornih vprašanj pa ima g. dr. Miha Krek, ki ima izredno fin posluš za bistvene reči v gmoti nebitnega ter kot zgrajen državnik z izredno priklupnim nastopom slehernega usvojiti in ki nesporno med vsemi v Krščanski demokratski zvezi uživa največji ugled in spoštovanje.

Poleg predsednika Slovenske ljudske stranke so se Kongresa Krščanske demokratske zveze vse dni udeleževali od posameznih krajevnih poverjeništev stranke določeni delegati in sicer. Krajevno poverjenišstvo SLS v Clevelandu sta zastopala gg. Janez Brodar in Jože Melaher; poverjenišstvo Železnega okrožja v Minnesoti g. Jože Dolenc, poverjenišstvo v Chicagu g. dr. Peter Remec; Ostali delegati so bili člani krajevnega poverjenišstva v New Yorku in sicer gđ. Ljudmila Goričan kot zastopnica slov. kat. ženstva in gg. Franc Furlan, Anton Babnik, Ivan Jenko, dr. Jakob Toni, dr. Ludvik Puš in dr. Alojz Kuhar. Poverjenišstvo SLS v Buenos Airesu v Argentini sta s posebnim po-oblastilom zastopala gg. dr. Jože Basaj in g. dr. Zdravko Kalan. Za delegata poverjenišstva v Kanadi je bil izbran g. Franc Košir, ki se pa zaradi nepredvide-nih ovir pri izstavi vize v zadnjem trenutku kongresa žal ni mogel osebno udeležiti.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Katoliški misijoni. April 1953. Vsebi-na: Los Capitanes de Baraga (-nj-), Velik pomen misijonskega lista (prof. Lojze Gerzinič), Pomembnost zdravstvenih ustanov v misijonih ("Očetova beseda" — Karel Wolbang CM), Veliko slik, pa malo besed — s Formoze (L. L. C. M. — dr. Janez Janež), Sudan se prebujala (Aladin). Naši frančiškanski misijonarji (p. Bazilij Valentin OFM), Misijonarji pišejo (Benjamina Krdinar, Majcen Andrej, Jožef Geder SDB, Anica Miklavčič), Po misijonskem svetu, Misijonsko zaledje, Visoko misijonsko ime-novanje našega rojaka, Akcija 1953 — 3.000 dolarjev, Letno zborovanje Argen-tinske misijonske podzveze, Misijonsko delo v Torontu, Mladi Misijonar: Zna-menje odrešenja, Sveti Frančišek Ksa-verij, Med Kitajsko in Indijo, V Lao Ting, Častilci Alaha, Rešitve ugank; Ba-rago na oltar: Velik svetnik (dr. Al. Odar), Po Baragovih potih (Janez Kopač), Krst pri Savici (Bine Šulinov), Samotno bije ura nekje (F. Montanari).

Duhovno življenje. April 1953. Vse-bina: El consuelo del Cristo Resucita-do (Msgr. Toth); Pastirjev glas: Vera ali vraže (Škof Gregorij Rožman); Slo-venski knez (Igor, pesmi škofu za 70 letnico); Pratika 1953 — april; Dopol-njeno je (pesem Bogdan Budnik); Nje-

gov prvi klic (Zora Piščanec); Dvoje oznanen (dr. Alojzij Odar); Mojo dušo objema (Bogdan Budnik); Rajska pti-ca (prevod iz francošine Fr. Erjavce); Že je prispela zmaga... (pesem Bogdan Budnik); Velikonočne misli (Alojzij Košmerlj); Za kulisami (Janko); Vsta-jenje (pesem Bogdan Budnik); Pismo iz Španije (Kovač); Velikonočni dar (Matevž Tileš); Sodnik Heli (Boris Ko-man); Ženska vzgoja (J. de Maistre—Fr. Erjavce); Duša družine in vzgoje (Rudolf Hanželič); Sveta Gema Gal-gani (dr. Filip Žakelj); Samovzgoja in žrtve (Pavel Slapar); V tvojih očeh (pe-sem Bogdan Budnik); Iz misijonskih pokrajin; Fant pribori si osebnost (Ro-manus); Glas iz Severne Francije; Od doma: Pismo jugoslovanskih škofov maršalu Titu; Določbe o dušnem pastir-stvu izseljencev (dr. Alojzij Odar); Med izseljenci: Proslava škofove 70 let-nice v Buenos Airesu; Božja žaloigra (Vo. Fk); Vesti iz Vatikana. Priloga: Božje steeze.

Družabna pravda. April. Štev. 68. Vsebi-na: Ob sedemdesetletnici našega vladike: Las papas y el campesino (de "El Pueblo"); Cehovska tradicija v škofji Loki (Dr. Tine Debeljak); Dota — problem, ki vznemirja Kamerun; Koristi gospodarske organizacije (Jože

ARGENTINA

Za novega ministra za delo in so-cialno skrbstvo je imenovan Alejan-dro Giavarini. G. Giavarini deluje v argentinskih delavskih in sindikalnih organizacijah že nad 30 let. Pri zad-njih volitvah je bil izvoljen tudi za senatorja. Po imenovanju za ministra je podal ostavko na senat. položaj.

V četrtek, 9. aprila, so bile objavljene nove cene za glavne življenske potrebščine, v petek so pa stopile v veljavo. Cene so v glavnem iste kot so bile določene marca meseca 1952. V smislu navodil predsednika grala Perona v njegovem zadnjem govo-ru, s katerim je napovedal tudi veliko čiščenje med javnimi uslužbenci, so vse pristojne oblasti izdale po-trebna navodila za točno izvajanje vseh določil za prodajo glavnih življenskih potrebščin. Po vseh trgih so povečali število nadzornikov. Oblasti je pa pomagalo pri odkrivanju navil-jalcev cen in veriznikov tudi občins-tvo, ki je prijavilo slehernega trgov-ca, mesarja ali zelenjadarja, ki je za-hteval višje cene kot so pa uradno določene. Organi oblasti so takoj in-tervenirali ter so samo prvi dan po objavi novih cen zaprli v Buenos Ai-resu 350 brezvestnih trgovcev in me-sarjev. Vse so odpeljali v zapore, nji-hove lokale pa zaprli. Nekaterim za vedno in jim povrh tega še naložili denarno kazen v višini 100.000 pe-sov. Oblasti postopajo z vso strogo-stjo in so odločene enkrat za vselej napraviti red na trgih in po trгови-nah. Število aretiranih veriznikov in naviljalcev cen je do ponedeljka zve-čer v Buenos Airesu doseglo število 550. Trideset trgovin so pa oblasti za stalno zaprle.

Prejšnji četrtek so našli mrtvega v njegovem stanovanju biv. osebnega tajnika predsednika republike Juana Duarte-ja. Pokojnik je zapustil pismo za predsednika grala Perona, v kate-rem povdarja vdanost, s katero mu je služil in ljubezen, ki jo čuti do njega. Zahvaljuje se mu za vso na-klonjenost, ki je je bil deležen ves čas od njega. Juan Duarte je bil po-kopan v petek dopoldne.

V mestu Eva Peron bodo imeli učenci vseh šol na mestnih vozilih znižano tarifo za 20 ctv. Tako je sklenila mestna občina.

V Buenos Aires je prispel na pri-jateljski obisk zun. minister judovske države Moše Sharet. Sprejet je bil tudi pri predsedniku gralu Peronu.

Fin. ministrstvo je sporočilo, da je odobrilo devize za 9 milijonov pesov za uvoz streptomicina.

Prve volitve v novih argent. provin-cah Presidente Perón (prej nac. področje Chaco) in Eva Perón (nac. področje Pampa) so bile v nedeljo 12. t. m. V provinci Presidente Pe-ron sta postavili svoje kandidate za guvernerja in viceguvernerja, sena-torje in poslance Peronistična in ko-munistična stranka. Ostale stranke: Unión cívica radical, demokratska in socialistična stranka ter demokrat-ska progresistična stranka so skle-nile, da se volitev ne bodo udeležile. V provinci Eva Perón je pa postavi-la svoje kandidate samo Peronistič-na stranka, ostale stranke kandida-tov niso določile.

Vlada je izdala potrebna navodila za hitro izplačevanje vseh državnih računov.

Dne 4. aprila t. l. je bila obletnica tragične smrti župnika pri Sv. Juliji pok. Romana Figalla, velikega do-brotnika Slovencev. Prejšnji ponedel-jek je bil zanj v župni cerkvi sv. Ju-rije slovesen rekvijem.

Mavrič): Pot do miru v podjetjih; Por-tugalska in Salazar (iz "Danice"); Za božjo demokracijo kruha; Odmevi naših naporov; Kot priloga: Poročilo odbora Družabne pravde za čas od 1.II.1952 do 1.III.1953.

Oder. Januar-April 1953. Vsebi-na: Pismo; Igralci, gledalci, kritiki; Pre-gled dosedanjega dela; Gledališka kul-tura v Bs. Airesu; Začenjamo gleda-liško leto; Izza kulis; Iz občinstva; Poročila in kritike; Iz uredništva; Po-zor — vprašujemo.

**Naročajte in širite
Svobodno Slovenijo
- PORAVNAJTE NAROČNINO! -**

Kardinal dr. Stepinac o položaju kat. Cerkve v Jugoslaviji

Rimska "Epoca" je 22. marca t. l. objavila daljši razgovor kardinala dr. Stepinca s časnikarjem Traudle Lessin-gom. Kardinal dr. Stepinac je med dru-gim izjavil:

"Nisem mogel iti v Rim, da bi iz rok sv. očeta prejel kardinalski klobuk. Ni-sem mogel in niti ne bi hotel iti, samo, da ne zapustim svojega dragega nara-da. Ostal bom tukaj, četudi do smrti, ako je tako potreba. V teh časih, ko kat. Cerkve krvavo rabi vsakega svoje-ga služabnika v vzhodni Evropi in predvsem v Rusiji, ne sme nihče zapustiti svojega mesta. Ničesar se mi ni bati: Bil sem že blizu smrti in konec mora priti slej ali prej. Ne bojim se ljudi. Počutim se varnega med ljudstvom v Krašiču, varnega in v miru. Jasno je, da sta tako cerkev kot župnišče pod stalnim policijskim nadzorstvom, in vse, ki hočejo priti k meni, čaka strog predhodni pregled. Le malokateri so doslej od obiska zavrnili. Rekel sem že večkrat in spet ponavljam, da položaj Cerkve tukaj ni nič boljši kot v Rusiji ali v katerikoli satelitski državi. Seveda Cerkve ni zaklenjena, a tudi ni odprta na stežaj, kar je precej drugače od se-danjega stanja. Prepričan sem, da so skoraj vsi katoliški duhovniki, ki so

vstopili v Cirilmetodijsko društvo, bili prisiljeni k temu na ta ali oni način. Kar predstavljam si, s kakšnimi grož-njami so jih strpali na vlak, da jih po-peljejo v Beograd, kjer naj bi prisostvo-vali ustanovnemu zborovanju te vse-državne organizacije. Če hočete spozna-ti njih metode, se spomnite na ljublan-skega škofa, katerega so lani polili z bencinom in mu zažgali obleko. Bil je silno ožgan in nekaj dni je nihal med življenjem in smrtjo. Vem, da oblast trdi, da je potrošila teške milijone di-narjev za popravila cerkev in umetnost-nih spomenikov. Karkoli so potrošili, je komaj desetina tega, kar so od Cerkve pobrali v obliki taks. To, kar od današ-nje Jugoslavije zahtevam, je vedno eno in isto: zahtevamo pravico katoliške vzgoje za mladino katoliških staršev, t. j. svobodne katoliške šole, svobodna semenišča in svobodo poučevanja kr-ščanskega nauka v šolah ali župnijah, kjer ni lastnih kat. šol. Zahtevamo svoboden katoliški tisk in odpravo obvez-nosti civilnega zakona. Povem ponovno: od postanka nove Jugoslavije nismo ni-česar naredili proti državi, borili pa smo se in se bomo za pravice katoliške Cerkve".

Novice iz Slovenije

Boris Kidrič je v Beogradu umrl. Čeprav sin meščanske družine je že v nižjih gimnazijskih letih zašel v komunistične vrste in postal fanatičen komunist. Komunistično-teroristično "vzgojo" je dobil v raznih mednarodnih kom. centrih. Kot tak je bil znanec vseh evropskih policij. Pri komunistih se je povzpelo zelo visoko ter je bil med II. svetovno vojno med glavnimi nosilci kom. revolucije doma. Njegovo ime je vezano za vse glavne komunistične zločine nad slovenskim narodom. Leta 1945 je postal v Ljubljani prvi predsednik slovenske kom. vlade. To mesto je kasneje prepustil Mihi Marinku, sam pa je postal Titov gospodarski diktator v jugoslov. zvezni kom. vladi v Beogradu. Po njegovih naročilih in po potrebi mu je OZNA — sed. UDBA — dobavljala delavno silo s političnimi nasprotniki, ki so bili obsojeni in poslani v številna koncentracijska taborišča na prisilno delo. Ta položaj je obdržal do svoje smrti.

V drugi polovici lanskega leta je zbolel za rakom. Tito je pozval v Beograd 3 angl. specialiste za rak in krvno bolezen. O poteku njegovega zdravstvenega stanja so po večkrat na dan izdajali zdravniki poročila. Zadnje mesece je bil stalno priklenjen na posteljo.

Ime Borisa Kidriča bo poleg drugih vodilnih slovenskih komunistov prišlo tudi v slovensko zgodovino. V njej bo zapisan s krvavimi črkami kot eden najbolj brezsrčnih komunistov, ki je hladnokrvno poslal v grob toliko nedolžnih slovenskih življenj, samo, da bi na slovenskih tleh utrdil zverinski in brezbožni ter diktatorski komunistični sistem.

Umrli so. V Ljubljani: Marija Grablovič, roj. Imenšek, Ivanka Florjančič, Franciška Šuštaršič, roj. Vrankar, Anton Majcen, podoficer v p., Dora Mayr, roj. Nagu, Franciška Pavlič, roj. Fajgelj, Ana Hamperl, roj. Čadež, Ivana Stare in Matevž Zore, pos. in kovač v Zg. Pirničah pri Smledniku, Janez Dežman, pos. p. d. Prezelj v Lescah, Marija Šribar, vdova po klobučarju v Celju, Marija Heinrichar v Lescah nad škofjo Loko, Elica Zupančič, roj. Baumkircher, učiteljica v Višnji gori, Neža Kvas v Celju, Magdi Weissen in Jizerskem in Franja Rotenbiher, roj. Mavec, gost. v Škofji Loki.

Dr. Maks Šnuderl je pod komunisti dobro zapisana osebnost. Radi svojega klečeplastva pred njimi in slepega izvrševanja njihovih ukazov že od kom. revolucije med vojno dalje, je dobil več položajev. Je med drugim vseuč. profesor in tudi poslanec. V parlamentu trenutno zavzema položaj predsednika komisije za razlaganje zakonov zvezne skupščine. Med razpravo o novem ustavnem zakonu v beograjskem parlamentu je govoril tudi on, ter je komunistični

skupščini in vsem njenim poslancem izstavil kaj slabo spričevalo. Med drugim je dejal: "Naša ljudska skupščina ni bila delavno telo, pač pa formalno središče za izglasovanje zakonov. Skupščina ni diskutirala, grajala ali dajala iniciativo, ni se bavila za najboljšo rešitev in za razčiščenje mnenj. Tega niso bili krivi ljudski poslanci, ki so bili vsi zadolženi hkrati za druge posle".

Če bi bil dr. Šnuderl odkrit, če bi bil še tak demokrat, kot je bil poprej, ko so bili zanj komunisti čisto navadna sodrga, bi lahko odkrito povedal in pokazal na pravega krivca za žalostno stanje, v katerem je sedaj parlamentarizem v Jugoslaviji. Povedal bi bil lahko, da je parlament v vsaki državi samo resničen odraz režima, ki vlada v njej. V Jugoslaviji je na vladi kom. diktatura, parlamentarizem je pa demokratska ustanova in lahko nemoteno deluje samo v resnično demokratskih državah. To naj bi bil povedal še dr. Šnuderl.

Večina komunističnih organizacij v Sloveniji je imela v zadnjem času več opravka z izključevanjem nezanesljivega članstva, kakor pa s sprejemanjem novih članov. Tako so ugotavljali komunistični funkcionarji na občinski kom. konferenci v Konjicah.

Pred okrožnim sodiščem v Mariboru je bila nedavno razprava proti skupini "informbirojskih propagandistov in ljudskih škodljivcev". Pred sodiščem so se znašli Stanko Osana, Ivan Šalamun, biv. direktor okrajnega gostinskega podjetja, Maks Neubauer, direktor Tovarne mesnih izdelkov v Bohovi pri Mariboru, Stanko Kodrič, komercialist istotam, Drago Štefanič, računovodja in Rudolf Trabe, obratovodja, vsi v istem podjetju. Poslovanje v Tovarni mesnih izdelkov je bilo tako, da je revizija po sedmih mesecih poslovanja ugotovila primanjkljaja za več kot 2.600.000 dinarjev. Podjetje je bilo tik pred konkurzom. Nihče tudi ne ve kam je izginilo 10 krav, 48 svinj in 120 telet. Kazni: Stanko Osana 1 leto in 6 mesecev, Ivan Šalamun za protidržavno delovanje enako kazen. Zaradi prejšnjih kazni pa je sodišče kazen za Šalamuna zaokrožilo na enotno kazen 5 let in 6 mesecev. Maks Neubauer 3 leta, Stanko Kodrič v zvezi s prejšnjo kaznijo dobil enotno kazen 7 let. Drago Štefanič in Rudolf Trabe sta dobila pogojni kazni.

V ateljeju "Triglav" filma v Ljubljani se je začelo snemanje nemškega zabavnega filma "Moja draga deklica". Film izdeluje filmsko podjetje "Helios Film" z Dunaja skupno s slov. podjetjem "Triglav Film".

Občinski odbor kom. partizanov v Ribnici na Dol. je določil dan 26. marca za občinski praznik Ribnice, kar je občinska uprava sprejela. To da je dan

"zmagovitih" bojov partizanov v Jelenovem žlebu.

Dr. Joža Vilfan, dosedanjí titov veleposlanik pri indijski vladi v New Delhiju je poklican na službovanje v zun. ministrstvo v Beograd.

Gozdarske oblasti v Sloveniji so izdelale 20 letni načrt za pogozdovanje Slovenije. Načrt predvideva tudi obsežna dela za pogozdovanje Krasa, kjer je n. pr. samo v sežanskem okraju treba poozdit še nad 3.000 hektarjev, sveta, na katerem pa ne raste drugo kot grmičevje je pa v tem okraju nad 4.000 hekt.

Biv. duhovnik Jože Lampret - komunist je januarja meseca bil 50 let star. "Slov. Poročevalec" mu je napisal topel članek, v katerem mu daje med drugim tele oznake "naš stari tovariš, znanec, prijatelj, borec iz leta 1941, zveznik in republiški poslanec, sekretar slovenske Verske komisije, vodja in učitelj slovenskih ljudskih duhovnikov" Poročilo navaja, da je ob vstopu v mariborsko bogoslovje prinesel s sabo "najtesnejše stike s takratnimi ljubljanskimi levičarji ter je tam organiziral ilegalni študijski krožek marksizma in Marxovega kapitala. Že mnogo let pred drugo svet. vojno je bil v stikih s Kardeljem in drugimi vodilnimi slov. komunisti. Radi komunistične propagande je bil ponovno cerkveno kaznovan in je radi tega odšel v senjsko škofijo. Med II. svetovno vojno se je najprej priključil hrvatskim partizanom, nato je pa prišel v Slovenijo ter je ves čas zavze-

Slovenci v Argentini

Buenos Aires

Tečaj o državno-pravnih vprašanjih se je začel v nedeljo dne 12. aprila ob pol deveti uri zjutraj na Victor Martinez 50. Uvodno predavanje je imel g. prelat dr. Al. Odar. Za zanimiva izvajanja so mu bili vsi udeleženci, katerih je bilo nad 30, zelo hvaležni. Naslednje predavanje v tem tečaju bo imel zopet g. prelat g. dr. Odar in sicer v nedeljo, 26. aprila točno ob pol deveti uri zjutraj na Victor Martinez 50. Vse udeležence tečaja prosimo, da pridejo točno in da s seboj pripeljejo še svoje prijatelje in znanke, ki se prvega predavanja niso udeležili, a se zanimajo za razna državno-pravna vprašanja.

FINŽGARJEV "DIVJI LOVEC" NA SIOdru

Lani 21. januarja je ta ljudska igra obhajala svoj 50. rojstni dan. Krstna predstava je bila v ljubljanskem gledališču in takoj ji je osledilo več ponovitev. Nato je šel "Divji lovec" hitro po vsej deželi. Ko so slovensko gledališče koncem prve svetovne vojne po skoraj triletnem molku spet odprli, je bila ta igra začetna slavnostna predstava. Morala nobena igra ni šla tolikokrat čez naše odre, kot ta. Zato je naravno, da so bile tudi vse režijske možnosti že zdavnaj izčrpane in bi bile kakšne novote

mal pri komunistih važne položaje. Po "osvoboditvi se Lampret "radi starega nasprotnika cerkvenih krogov — tako navaja poročilo — ni mogel in se tudi ni hotel vrniti v dušno pastirstvo, ampak se je posvetil političnemu delu — utrjevanju tega, za kar se je boril vse življenje — delu za socializem". Poročilo tudi navaja, da je Lampret pri cerkvenih krogih dobil za vse svoje delo "le grdo nehvaležnost" in da so "slovenski ordinariji preko nunciature uspeli, "da mu je Rim poslal novo kazen izobčenja".

Pri Sv. Ožbaltu ob Dravi so začeli s pripravi za izgradnjo nove elektrarne na Dravi, ki bo dajala 60.000 Kw in bo dogotovljena 1954. To bi bila že šesta elektrarna na Dravi. Ostale električne centrale so namreč na Mariborskem otoku, v Fali, Vuhredu, Vuzeu in Dravogradu.

Ptiči istega gnezda. "Slov. Poročevalec" je nedavno objavil Tanjugovo informacijo, da je francoski socialistični poslanec Maurice Deixonne vložil interpelacijo na francosko vlado, v katerem jo vprašuje "kakšna zagotovila bo dala Jugoslaviji, da bi dokazala, da prijateljskih - jugoslovansko - francoskih odnosov noče skaliti s prenašanjem vatikanskih političnih komentarjev". Franc. socialist se je dvignil v obrambo titove kom. diktature in njenega preganjanja kat. Cerkve, ker je pariška radijska postaja oddajala vatikansko sporočilo o imenovanju Msgra r. Alojzija Stepina za kardinala in o surovem postopanju jug. komunistov z njim.

mogoče le še ob samovoljni spremembi besedila ali dejanja.

Vkljub temu "Divjega lovca" ni lahko režirati. Potek dejanja mora biti živahen, skupinski nastopi prav tako in še bolj. Prav ti nastopi so poleg sentimentalnih in smešnih — v večji meri kot dramatski razplet — privlačnosti te igre. Pri nedeljski predstavi je bilo skoraj ves čas čuti, da drži režiser g. Marijan Willemart ves aparat čvrsto na konopcu. Skoraj pravim, kajti prav na koncu, v zadnjem prizoru, je popustil ali on, ali pa se mu je ansambl izmuznil. Prav dobro pa je bilo čuti režiserjevo prizadevnost tudi v igri posameznikov. Ni dosti manjkalo, pa bi lahko rekli, da je bila to prav dobra ljudska predstava. Samo zaradi tiste zadnje pol minute bi bila še tudi prav dobra.

Toda obleke! Gorenskih narodnih noš je v Buenos Airesu dovolj, da bi jih nosili vsi igralci. Ne le na diletantskih odrih, tudi pri poklicnih gledališčih je tako, da mora vsak igralec sam skrbeti za svoj kostum. Če ne ve, kakšen mora biti, naj vpraša; če ga ne dobi, naj si ga napravi, ne novega, ampak iz starih cap in papirja. Le odkod ste zveliki vse pumparice in jahalne hlače skup? Zavedajte se, da kostum marsikatero napako v igranju zakrije! Podobno je bilo z maskami; nekateri sploh niso bili ma-

skirani, za druge spet bi bilo boljše, če ne bi bili. Pevci so bili neprimerno, pa bi isti pevci lahko dobili večji. Inscenator Petkovšek se je že večkrat izkazal, v prvi in zadnji sceni tudi tokrat, tisti galpon v 3. dejanju bi pa lahko malo razmaknil in postavil vanj vsaj pošten bohkov kot. Ker je akustika dvorane slaba, je treba misliti na ojačevalce.

Gdč. Kramarjeva ter gg. Hribovšek in Vombergar so igrali, kot smo od njih pričakovali. Najbolj je napredoval g. Kastrevc, ki je imel edini tudi popolno masko. Resnost, s katero se loti ta igralec vsake vloge, imponira. G. Javoršek se mu je zelo približal, posebno je zdaj pazil na govor. Očiten je napredek pri g. Svetlinu. Najtežjo vlogo je imel g. Oven, ker te vrste blaznosti psihiatrija ne pozna (kot ne župnikove v Cankarjevem Polikarpu) in jo je treba skovati, kar je igralcu uspelo. Ga Volkova bi bila kot nalašč, če bi bila oblečena, kot so bile kovačice pred 90 leti. Tudi kmetje so bili dovolj raznoliki po značajih, brez tiste tipične toposti, kot jo sicer le prevečkrat srečamo; prvenstvo bi dal g. Omanu. Toda spet obleke! Isto velja za fante, ne pa za dekleta, ki so bile dobre prijateljice nesrečni Majdi. Fantek se je dobro naučil, mati svojega mladega obraza ni mogla skriti v naglavno ruto. Biriča primeren, razen v maskah.

Dvorana je bila že nekaj dni pred predstavo razprodana. S popravki, tudi iz zgornjih pripomb, in s folklornimi dodatki bi želeli gledati "Divjega lovca" v Willemartovi režiji še enkrat, in to na prostem med drevjem v Morónu.

M. M.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča: V družini g. Marijana Pograjca in njegove ga Vide roj. Šega so dobili sinčka. Marijana, čestitam!

Carapachay

Slovenci iz Carapachaya smo se tu di letos lepo pripravljali na velikonočne praznike. Udeleževali smo se duhovnih obnov v Flóridi in v San Martinu. Na velikonočno soboto nam je prišel blagoslovit jedila iz Floride tam kaplan g. Avguštin, nato smo se pa udeležili vstajenske procesije, na Belgrano. Na veliko noč smo imeli v naši skromni kapelici sv. mašo. Kapelico so dekleta in fantje lepo okrasili. Peto sv. mašo je imel g. Janko Mernik, med njo so pa naše pevke in pevci prepevali slov. velikonočne pesmi. V cerkvenem govoru in v voščilu za praznike je g. Mernik povdarjal željo, da bi tudi vsi vstali v svojih dušah z vstalom Zveličarjem. Prav tako, da bi vstala trpeča domovina, ki danes toliko trpi v verigah komunistične sužnosti. Sv. maše se je udeležilo kakih 60 Slovencev iz Carapachaya in okolice.

Čč. gg. Avguštinu in Merniku, ter požrtvovalnim pevkam in pevcem in gdč. organizatorji: Bog plačaj! J.M.

RUDA JURČEC:

KNJIGE IN LJUDJE

PRIVID André Malraux je bil O VSTAJENJU v dobi med prvo in drugo svetovno vojno tisti francoski pisatelj, ki je veljal za vodilno osebnost takratne generacije. Kar danes za svetovno književost pomenijo imena Grahama Greena, Arturja Koestlerja, Alberta Moravie — to je pomenil Malraux tedaj. Bil je seveda komunist in iz tiste dobe so njegova najboljša dela: "La Condition Humaine", "Les Conquerants" in pa zlasti zadnje veliko delo pred drugo svetovno vojno, "L'Espoir" — roman iz španske državljanske vojne, ko se je Malraux boril na strani komunistov. Ko njegov junak tega romana odhaja na morišče, se vzpenja vedno višje v svetlobo dneva in luči, vedno višje prerasča oboje in ko pade, zažari ves svet v velikem upanju vstajenja novega reda.

Med drugo svetovno vojno je Malraux prelomil s komunizmom. Posegel je celo v politično borbo proti njemu in postal šef De Gaulleovega propagandnega in tiskovnega oddelka. Ves idejni polet generalovega gibanja je slonel na njegovih člankih in govorih. Vendar se je kmalu umaknil in spet postal samo služabnik umetnosti. Na kongresih, ki jih je zadnja leta prirejala Mednarodna zveza za obrambo svobode kulture, je bil Malraux tisti, ki jim je predsedoval in tako dajal okvir vsem razpravam in razgovorom. Vsi njegovi govori so izzvenevali v klic po pravi rešitvi človeštva, po pravi osvoboditvi, po pravi vlo-

gi umetnosti in njenega poslanstva, a že daleč proč od komunizma.

Sedaj se je Malraux priključil tisti skupini, ki je v Parizu obnovila izhajanje revije "Nouvelle Revue Française". Reviji doslej ni bilo dano, da bi izšla. Izhajala je nepretrgano tudi v dobi nemške okupacije in to je bila dosedaj velika krivda. V njeni prvi številki je sedaj napisal Malraux esej o novem pojmovanju skulpture in dal temu eseju značilen naslov "La métamorphose des dieux". Esej pa je le posnetek glavnih misli obsežnega uvoda v zgodovino kiparstva, ki jo je Malraux napisal in izdal pod naslovom "Le musée imaginaire de la Sculpture mondiale." Delo, ki obsega 800 strani, objavila nad 700 fotografij najboljših stvaritev svetovnega kiparstva. Objavljena so dela od časov od predzgodovine do Maillola, to se pravi, da so obdelana štiri stoletja, vseh pet delov sveta, dvajset civilizacij. Tako je Malraux zbral umetnine iz vseh časov in iz vseh delov sveta. V njegovi zgodovini umetnosti neha umetnost kot prilastek te ali one dobe, tega ali onega naroda; umetnost postaja jezik vsega človeštva in to skozi vse dobe človeškega dogajanja. V upodobljenem liku je ujeta vsa skrivnost preteklosti in podan privid bodočnosti — vse to pa se nam pōdaja v molku in zbranosti. (Enemu delu knjige je Malraux dal celo naslov "Le Musée du Silence — Muzej tišine). Razlike med stoletji izginjajo, trenja med civilizacijami se

izravnavajo — vsa dela so stvaritve istega človeškega duha, ki je v vseh časih iskal odgovora na svoj večni problem: smisel in pomen večnosti. Strah in trepet je preveval duha tistih, ki so ustvarjali ta dela, bila je tista velika bojazn, ki se ustavlja na mejah stvarstva in skuša onstranstvu iztrgati njegovo skrivnost. Malraux je zbral dela tisočletij in vseh civilizacij, da izpriča vero tistih, ki so bili umetniki in kot taki niso izgubili vere ter tako premagali strah pred smrtjo. Zato vabi Malraux čitatelja, da naj vstopi v ta njegov "muzej", v to posebno svetišče umetnosti, kjer se bo zavedel vsega posvečenega v sebi in se obvaroval tistega, kar je v njem "smrtnega". Kajti človek ne premaga tistega v sebi, kar ga premaga, ako se ne dvigne in zateče v tisto, kar ga presega. Gledanje na umetnino se pri Malrauxu v mnogem približuje tistemu, kar sedaj francoski kritiki nazivajo "svitanje religioznosti". Toda Malraux se ne ustavlja samo pri tem novem renesančnem gledanju na umetnino. Naša doba stoji namreč na pragu spoznanja, da se skrivnost stvarstva ne odpira s istim ključem kot skrivnosti človekove pogojenosti. Kajti človek je dolgo grešil, ko je mislil, da se red v svetu razvija enako, kakor red v človeški naravi. Sedanjí nered v svetu pa je prava slika kaosa in ali je tedaj na mestu upanje, da bo človek ušel temu kaosu in se rešil Malraux odgovarja pritrdilno. Človek bo spet spreminjal red v stvarstvu, kadar bodo te sile izhajale iz njega. Marksist Malraux se tako v tem delu izreka za pravnost človekove osebnosti in jo kliče v okvir

umetnin, ki so delo duha. V plastiki je človek s svojim duhom dokazal, kako zna kamen, bron ali les zajeti ne samo njegovega genija, ampak dati tej mrtvi tvarini tudi duha, jo oživiti. Malraux zaključuje, da je skozi vsa stoletja, skozi vse civilizacije vidna ta prvotna poteza vsega umetniškega ustvarjanja. To je težnja dati vsemu njegov duhovni pomen. Še več, iskanje po duhovni vsebini, po poduhovljenju, je polno porazov in zmag, polno padcev in dvigov — a razadnje vedno velik dvig v poduhovljenju. Malraux meni, da plastika naše moderne dobe ne napoveduje kakšnega novega humanizma, nove renesanse, pač pa izpričuje veliko vero v rešitev v — vstajenje; zato Malraux sedanjí dobi daje oznako "Resurrection — Vstajenje."

ARNOLD J. Angleški zgodovinar ARTOYNBEE hold J. Toynbee se v svoji obširni študiji zgodovine tudi dotika vloge in usode civilizacij. Njegova zgodovina je le malo zgodovina dogodkov ali pa celo dob, na vso zgodovino zre kot na celoto prelivanja, odmiranja in zaporednih smrti civilizacij. Toda po Toynbeju so vse civilizacije bile obsojene na smrt, nobena od njih pa ni umrla naravne smrti, vse so izvršile "samomor." Zato se pogosto navaja njegov izrek, da "civilizacije ne umirajo, ampak da napravljajo samomor". Vse se je spreminjalo, le Eden je ostal, kakor pravi evanĝelij in ga Toynbee opisuje ob koncu svoje študije o zgodovini. Prvi, ki so v teku zgodovine podlegali, so bili tisti, ki so nosili meč. Za njimi so šli v propad arhaisti in futu-

risti, nato so šli filozofi in nazadnje je ostal samo — On, ki se je upelečil. Kajti vsi drugi bogovi so se ustrašili poslednje preizkušnje in si niso drznili, da bi se vrgli v ledeno vodo. Sedaj smo vsi na robu prepada, na obrežju zadnje reke, in tam na drugi strani se dviga edinstven lik, ki se dviga iz poplave in narasča tako, da zajema celo obzorje. Tam je On, ki je Odrašenik.

Toynbeejeva zgodovina obsega šest debelih knjig, vendar je z avtorjevimi dopolnjenjem D. C. Somervella priredil sintezo vsega dela in ga izdal pod naslovom "A Study of History" in je španski prevod tudi na tukajšnjem trgu.

MADAME V Parizu je umrla ga. COLETTETTE lette, ki je po Undsetovi in Selmi Lagerloef gotovo največja pisateljica. Pred nekaj tedni je slavlila osemdesetletnico. V francosko literaturo je stopila, ko se začela bleščati imena Marcel Proust, André Gide in je bil že na višku svoje slave Anatole France. S svojimi prvimi deli (Claudine), se je priključila skupini okoli Prousta, ki si je izbrala za motto: "Ne iščemo sreče, iščemo uživanje". Začela je kot časnica karka, postala kritik umetnostnih gledaliških dogodkov, a se nazadnje predala čisti književnosti. Poleg "Claudine" sta njeni najboljši deli "Cheri" in "La Fin du Cheri". Zadnja leta je bila predsednica Academie Goncourt v Parizu. Po njeni smrti so ji kritiki priznali, da je bilo v njenih delih več čiste umetnosti, kot pa pri njenih glavnih sodobnikih — le Marcel Proust je presega, najbrž zato, ker je umrl razmeroma mlad.

SLOVENCIPOSVETU

Australija

Slovenski rojaki v Bonegilli — Victoria — so kar lepo praznovali božične praznike. Dne 23. decembra se je slovenska pevka skupina udeležila javne božičnice v mestu Albury (X-mas songs by candle light), kjer so lepo zapeli tri pesmi in sicer: latinsko Adeste Fideles, angleško Hymn of the Holy Child ter slovensko Pastirji k Jezusu. Proti koncu so ugasnili luči in zbrana množica je prižgala sveče, ki so brlele daleč naokrog po mestnem stadionu. Pri tem so vsi navzoči prepevali različne božične napreve. Slovenska pevka skupina je zapela Sveto noč, blaženo noč ob spremljavi mestnega orkestra. Pa tudi

Lanús

V nedeljo, dne 19. aprila bo ob 8. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Jožefa sv. maša za pok. župnika Vinka Lovšina.

G. Hladnik sporoča, da bo slovensko-kasteljski slovar ta teden dotiskan in ga bodo potem naročniki lahko kmalu dobili.

Mendoza

Na cvetno nedeljo smo se po križevem potu v farni cerkvi pri Srcu Marjinem zbrali v lepem številu v zavodski dvorani, kjer nam je Društvo Slovencev pripravilo lepo igro. Naši fantje so se postavili z Weiser-Savinškovo dramo "Luč z gora". S svojim prvim nastopom so nas kar presenetili. Res da bi resen kritik ugotovil še tu in tam kako pomanjkljivost, toda za nas je bil to lep dogodek in smo fantom hvaležni za ves trud in napore, ki so jih položili v to delo in nam pripravili lep užitek. Fantom in vsem, ki so pri igri sodelovali, samo čestitamo in želimo da bi vztrajali še naprej in nas v kratkem presenetili s kako novo uprizoritvijo.

V postnem času smo, kot je že pri nas naveda, opravljali vse nedelje popoldne sv. križev pot po raznih cerkvah v Mendoza in zadnjega na veliki petek pri br. Maristih. Na veliko soboto smo imeli tam tudi vsťajensko procesijo, ki je zopet privabila lepo število rojakov. Po končani cerkveni pobožnosti smo se zbrali v dvorani na kratek sestanek, ki ga je sklical g. Malenšek. Veselo smo si stiskali roke z voščilom za praznike.

Veseli dogodek je zopet osrečil družino g. Antona in Ivake Čepov z novorojenko, ki je zagledala luč sveta dne 1. aprila t. l. in je pri krstu dobila ime

božični prazniki v Bonegilli so bili lepi. Hrvatje so napravili velike jaslice, slovenska pevka družina je pa s petjem povečala pravo božično razpoloženje. Pevci in pevke so bili med prazniki tudi dvakrat gostje tam. duhovščine.

Č. g. p. Klavdij Okorn se je za božične praznike mudil v Melbourneju ter je imel v cerkvi St. Carthage tudi polnočnico. Pred in po sv. maši je imel razgovore in sestanke z rojaki. Č. g. p. Beno Korbič je pa za Božič pohitel med rojake v St. Marys ter je imel tam polnočnico, katere se je udeležilo lepo število rojakov. Potujočih slovenskih duhovnikov so bili rojaki povsod zelo veseli ter so ju lepo sprejeli.

Marija. Hčerka je razveselila 11. marca t. l. tudi družino g. Štumbergerja. Krščena je bila za Sonjo-Julijano. Srečnima družinama iskreno čestitamo.

Društvo Slovencev v Mendoza bo imelo redni občni zbor dne 3. maja t. l.

Rosario

Poroka. V soboto, 11. aprila 1953 sta stopila pred oltar g. France Fonda in gđe. Ana Svetličič. Mladi par je poročil v cerkvi Ntra Sra de Pompeya g. župnik Anton Orehar iz Buenos Airesa, za priči sta pa bila nevestin oče in ženinova mati. Mlademu paru ob vstopu v novo življenje iskreno čestitamo in mu želimo vso srečo in obilo božjega blagoslava.

Salta

V sredo 8. aprila t. l. se je zgodila v kraju Alto Chorillos huda avtomobilska nesreča. G. Branko Sotelšek se je vračal s poltovornim avtomobilom z vso družino domov. V Alto Chorillos se je avto prevrnil. Pri nesreči je bila takoj mrtva ga Majda Sotelšek, roj. Eber z majhnim otrokom, Markom, hčerki je zlomilo nogo, en otrok je pa lažje poškodovan. Pri avtomobilski nesreči je zadobil hude poškodbe tudi g. Branko Sotelšek, ki je šofiral avto. Pri padcu se mu je nalomila hrbtenica. G. Sotelšku in njegovima otrokoma ob huden življenjskem udarcu izrekamo iskreno sožalje, njim samim pa skorajšnjo popolno ozdravitev.

Ramos Mejia

Na zadnjem prosvetnem sestanku Krajevnega odbora Društva Slovencev Ramos Mejia, katerega se je udeležilo 130 članov, je predsednik krajevnega

odbora g. Aleksander Majhen s toplim govorom počastil spomin pok. člana Antona Krušiča in se spomnil njegovih osebnih vrlin in zvestobe do slov. skupnosti in do Društva Slovencev. Slov. cerkveni pevski zbor pod vodstvom g. Čamernika je zapel primerno pesem. Urednik g. Ruda Jurčec je podal nato pregled političnih dogodkov v svetu. Po končanem predavanju je bil razgovor o društvenih zadevah. Uspeli prosvetni sestanek je zaključil ramoški slov. cerkveni pevski zbor s pesmijo.

Prihodnja prosvetna prireditve bo v nedeljo 3. maja takoj po sv. maši. Na sporedu slovenske pesmi in zdravstveno predavanje g. dr. Zorca.

San Fernando

Naš kaplan g. Vinko Flek je povabil na Cvetno nedeljo slov. rojake na duhovno obnovu. Čeprav v tem kraju ni utrjenega slov. naselja je na duhovne vaje prišlo iz bližnje in daljnje okolice 45 rojakov. Cerkveni govor je imel g. kaplan Tone Škulj. Po duhovni obnovi je bila v župnijski dvorani prosvetna prireditev. Na njej so najprej na radiokombinadu igrali slovenske plošče "Romanje na Brezje" v Lemont v USA. G. Vinko Flek je imel nato lep govor na matere in slovenske starše. Sporočil jim je veselo novico, da se bo tudi v San Fernando v kratkem organizirala nedeljska šola za slov. otroke. Vse rojake je tudi prosil, naj se tudi v tem kraju lepo povežejo med seboj in drug drugemu pomagajo v potrebi.

† Ana Mehle. Iz domovine je prišlo žalostno sporočilo, da je dne 17. marca t. l. po hudem trpljenju preminula v ljubljanski bolnišnici gospa Ana Mehle iz Spodnje Slivnice pri Grosupljem.

Pok. Ana Mehle je bila rojena 11. nov. 1912 v Sp. Slivnici. Po njeni smrti dne 17. marca t. l. v ljb. bolnišnici so jo še istega dne prepeljali na njen dom v Sp. Slivnico ter tam položili na mrtvaški oder. Pogreb blage pokojnice je bil v Spodnji Slivnici dne 19. marca 1953 leta ob velikih udeležbi domačinov v Spodnji Slivnici pri Grosupljem. Za pokojnico žalujeta tu med nami v Buenos Airesu njen mož France Mehle in njegov brat Lojze, doma pa sta ostala brez skrbne in ljubeče matere 17. letni sin in 15. letna hčerka. G. Er. Mehletu in njegovemu bratu Lojzetu ob težki izgubi izrekamo iskreno sožalje, blaga slovenska mati pa naj počiva mirno v domači zemlji.

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascanle

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 38-0122 Buenos Aires

ven, ki v dveh pisnih v domačem narčaju opisuje "naše djelouce" ter njihovo "veselje in žalost".

Visoknost naših brjegov, Naše rijke in potoki. Visočina nekaterih naših vasi, Matajur ali Baba? so naslovi vsebine tretjega, geografskega dela. Četrta, literarni del koledarja pa vsebuje izključno narodno blago: ljudsko pesem, legendo in šaljivo sodobno zgodbo. Menda nikjer drugod na Slovenskem ljudsko pripovedništvo, ljudska poezija in ljudska glasha niso tako žive kot pod Matajurjem in v tem je tretji vzrok narodne trdoživosti beneških Slovencev. Ta ljudska umetnost je pa poleg jezika glavna vez, ki jih drži v ostalimi Slovenci, predvsem s Primorci, pa tudi s Korošci in Gorenjci. (Naj dodam, da se v likovni umetnosti ta deželica nanašala na slovensko zaledje v kljub umetnostnemu bogastvu Benetk).

Potem je v koledarju še navdilo Kaj boš delal vsaki mesec?, v katerem so vpoštovane seveda samo krajevne stalne in klimatične posebnosti, in še mnogo, predvsem zgodovinskega drobiža.

Bratom in sestram ob Nadiži, Teru in Reziji čestitamo k tej mali, pa bogati knjižici in jim želimo, naj bi bil to začetek novega kulturnega podviga. Pri tem naj jih vodi ljubezen do domačega izročila, ki je — to vemo tudi mi izseljenci — najtrdnjša opora v vstrajanju. V tem izročilu je tudi zvestoba Bogu, ki je četrti, pa najgloblji vzrok narodne trdoživosti in ta zvestoba je navdihnila Trinka, da je poln vere zapel o bodočnosti svojih ožjih rojakov:

Nekdo je nad nami, ki nam pota meri. Plovi torej čolnič, plovi v tej mi veri!

M.M.

Pravna posvečovalnica "Svobodne Slovenije"

O DOPUSTIH

Vprašanje: Že tretje leto sem v službi pri manjšem zidarskem podjetju. Dosedaj še nisem imel dopusta v tem smislu, kakor ga imajo drugi, t. j. skupaj 10 dni s polno plačo. Podjetnik nam ob času dopusta pravi, da smo dopust že imeli med letom, ko zaradi slabega vremena nismo delali. Ali ima podjetnik prav?

Odgovor: O tem smo že pisali, hočemo pa kratko ponoviti. Delavec, ki ima manj kot pet let službe pri istem podjetniku, ima pravico do desetdnevnega neprekinjenega in plačanega dopusta na leto. Ako pa ima že nad pet let službe pri istem podjetniku, ima pravico do patnajstdnevnega dopusta.

Kdaj delavec nastopi dopust, o tem odloča delodajalec. Mora pa to storiti v času od 1. oktobra do 30. aprila in mora to pismeno javiti delavcu. Ako bi delodajalec tega ne storil, si sme delavec sam vzeti dopust dne 16. aprila. Mora pa to javiti delodajalcu, da bo ta dan nastopil svoj 10 ali 15 dnevni dopust. Bistveno za dopust je, da je neprekinjen (continuado). Čl. 1 dekreta 1740/45) in da je plačan. Posameznih prostih dni med letom — zaradi slabega vremena ali drugega vzroka — ni mogoče smatrati za dopust, ker mora biti dopust neprekinjen.

Omenjamo še to, da je letni dopust delavcem po mnenju nekaterih delavskih sodišč obvezen, to se pravi, da ga mora delodajalec dati, čeprav bi ga delavec ne hotel sprejeti in bi se raje zadovoljil z dvojno plačo za dopustno dobo.

CERKVENI OGLASNIK

Vsem rojakom, ki žele poromati v Lujan s posebnim romarskim vlakom, sporočamo, da so na razpolago vozovnice pri vseh poverjenikih "Oznanila" in še pri naslednjih posebej pooblaščenih:

1.) G. Alojzij Šeruga, Santiago del Estero 1932, Avellaneda; 2.) G. Alojzij Fujs, Julio Acosta 3866, Lanus Oeste; 3.) Marija Krajcar, calle Deheza 3182, Villa Obrera, Lanus Oeste; 4.) Ga Fani Kerševan, Campana 4675, Villa Devoto, Capital; 5.) Casa "Ivanka" Estación Padilla, Florida, F.C.N.G.B.

Pohitite z nakupom!

Pripravljalni odbor.

Paketi oproščeni carine

Zahtevajte naš veliki cenik!

"AMERICA"

Osebnost: Avenida Belgrano 1323

Buenos Aires — Telefon 37-6904

od 8. do 12.30 in od 14.30 — 20. ure

Pismo: Casilla de Correo 3985

Buenos Aires

Vreča bele moke (45 kg)	\$ 290.—
17 kg svinjske masti	„ 320.—
3 kg kave s 1½ sladkorja — riža	„ 183.—
3 kg kave s 6 sladkorja — riža	„ 263.—
2 kg kave s 2½ sladkorja — riža	„ 142.—
1½ kg kave s 3 sladkorja — riža	„ 132.—

Z letalom:

10 gr Streptomicina	\$ 170.—
3 milijone enot penicilina	„ 145.—

OBVESTILA

FANTJE!

Vsako soboto popoldne in nedeljo se morete razvedriti in telesno okrepiti s pametnim športom na Pristavi v Moronu. Ne boste sami. Do sedaj je že mnogo fantov, ki živahno goje orodno telovadbo, lahko atletske vaje, odbojko, nogomet ping-pong itd.

—Vse prijavitelce za kakršenkoli nastop na I. športnih dnevih vabimo, da se te tedne redno udeležujejo vaj in teže za tem, da bodo dosegli na tekmovanju čim boljše uspehe — Vse fante, zlasti pa člane SFZ, naprošamo, da se ob sobotah popoldne javijo na Pristavi v Moronu za prostovoljno delo za ureditev igrišč in higijskih naprav. Spomni se: samo žrtev gradi organizacijo!

—Važno obvestilo! V nedeljo, 26. aprila ob 15 h popoldne bo naš redni sestanek. Pogovoriti se moramo marsikaj, zato je udeležba vsakega fanta nad vse važna.

Po sestanku bo na igrišču v bližini Pristave nogometna tekma z ukrajinskimi moštvi.

Odbor SFZ

Slovenska Fantovska Zveza vabi Slovence iz San Justa in okolice na nogometno tekmo, ki jo priredi v nedeljo 19. aprila po slovenski maši ob 9.30 s tamošnjim klubom na ulici Catamarca — Barrio San Nicolas.

Vabilo. Vsi slovenski gg. krojači in ge krojačice so vljudno vabljeni na II. stanovski razgovor v nedeljo, dne 26. aprila t. l. ob 3. uri popoldne v prostorih gg. Telič-Novak v Ramos Mejia. Vabljeni gg. mojstri in pomočniki.

Janko Arnšek,
pooblaščen sklicatelj.

Socialno-organizacijski tečaj Družabne pravde bo začel z drugim letnikom v ponedeljek 20. aprila ob 19. uri zvečer v prostorih Društva Slovencev. O sociologiji predava univ. prof. g. dr. Ahčin.

Drugi socialni dan se bo letos vršil v nedeljo 28. junija. Vožilo tega dneva je "Naša gospodarska osamosvojitev". Pripravljala dela za let. soc. dan vodi Stalni odbor za socialne dneve slovenskih katoličanov v Argentini pod pred-

PRAV GOTOVO

se boš kesal, če boš pozabil iti

v nedeljo,

3. MAJA

na

TELOVADNI NASTOP

združen z

DRUŽABNO PRIREDITVIJO,

kar bo zelo lep

zaključek

I. ŠPORTNIH DNI

ki jih prirejata za vse naše

rojake

S D O — S F Z

na dneve 1., 2. in 3. MAJA

na Pristavi v Moronu

TRINKOV KOLEDAR ZA BENEŠKE SLOVENCE ZA LETO 1953

125 strani žepnega formata. - Samozaložba. - Tiskarna Budin. - Gorica.

Čez tri leta bo preteklo celo stoletje, kar je tedanji trčmunski kaplan Peter Podreka v Einspielerjevem "Slovenskem Prijatelju" potožil o zapuščenosti beneških Slovencev in blagorval Premurce za njihove jezikovne pravice! Pisal je, da so Bleiweisove "Novice" v videmskem — tedaj še avstrijskem — okraju prepovedane, druge slovenske publikacije pa zginejo na poštah in jih ne kaže naročati. Pač pa je nakupil za 300 goldinarjev slovenskih molitvenikov in jih raztrosil po deželi. To slovensko branje je seglo mladim in fantinom nilo v srce in po vseh srenjah se zdaj učijo iz teh molitvenikov slovensko brati. Takrat je bilo beneških Slovencev 20.000.

Slovensko jezikovno ozemlje se je odtlej nekoliko skrčilo, vendar je Slovencev danes tam vsaj še enkrat toliko kot pred sto leti. Vedno hujši pritisk ni zalegel.

Kar je laško nasilje grobo uničilo, to je moralno zdravje vernega ljudstva nadomestilo. Kot tisti Podrekovi molitveniki, tako so bile pozneje redke slovenske knjige največ vtihotapljene. Domača izdanja so bila zelo pičla. Naši bralci se morda še spominjajo, kakšen krik so zagnali Lahi pred 3 leti, ko si je drznil dati svilostati Msgr. Trinko na svetlo nov molitvenik.

Zdaj pa smo dobili iz beneške Slovenije nov, izredno topel pozdrav: Kalendar za l. 1953 in spremno pismo pravi, da so ga sestavili doma. Po obsegu ga res ni mogoče primerjati z našim zbornikom ali s celjskim Mohorjevim, niti s celovskim ne, po vsebinski tehosti pa mora vsakemu bralcu seči ze-

lo milo v srce, posebno beneškim Slovincem doma in v izseljenstvu, katerim je namenjen. Vsa knjižica obravnava izključno beneško-slovensko snov (Beneški Slovenci ne slišijo radi oznake "beneški", kot onim onstram Mure ni prijeten naziv "Premurci", toda težko je najti imenovanje, ki bi bilo umestnejše).

Takoj za koledarskim delom je napisal Garbac pod naslovom "Pojdimo na Trčmun" 8 strani obsegajoč oris osebnosti pa duhovniškega, znanstvenega, umetnostnega in političnega delovanja letošnjega 90. letnika, voditelja beneških Slovencev Msgr. Ivana Trinka. Sleči obširen anonimen članek "Iz domače zgodovine", ki je tako zanimiv, da ga bo treba napraviti dostopnejša najširšim krogom. Dolga stoletja do razpada beneške republike v Napoleonovih časih so ohranili ti Slovenci upravno avtonomijo z mnogimi ostanki stare slovenske pravne organizacije. V nobeni drugi slovenski deželi slovenska družabna tradicija ni tako zasidrana kot tu in v tem dejstvu je iskati vzroka za narodno trdoživost vkljub sramotnemu zatiranju s strani gospodujočega naroda. Ta članek dopolnjujeta sestavka o cerkvenih ter gospodarskih in socialnih razmerah. Vsi ti prispevki so pisani v knjižni slovensčini.

Beneški Slovenci hodijo na delo tudi v tujino, a vedno z namenom, da se čez nekaj let vrnejo s prihranki domov. Ta navezanost na rodno grudo je drugi vzrok njihove narodne trdoživosti. V zadnjem času hodijo največ v belgijske rudnike, kjer oskrbuje njihovo duhovno življenje naš prijatelj č. g. Zdravko Re-

ŠOLSKE POTREBŠČINE:

Aktovke, zvezke vseh vrst, svinčniki, barvice, itd. itd.

Lepe albume raznih vrst in kakovosti

Slike slovenskih pokrajin

Potrebščine za pisarno, šolo in dom

Darila za razne prilike

Vam nudi

Santería y Papelería SANTA JULIA

Victor Martinez 39 - Buenos Aires

Posredujemo odpremo paketov v domovino, tako pri raznih tvrdkah, kakor tudi sicer odpremo paketov in zdravil iz Argentine in paketov z rabljeno obleko, za katere oskrbimo dezinfekcijo.

"CASA BOYU" - urarna in zlatarna

OLAZABAL 2336

pol kvadre od Cabilda 2300

Za zimski čas — dobre budilke;

Prstani "de amistad guardia griega" 18 krt zlato in poročni prstani v svojstveni izdelavi;

Križci, gladki s posebnim polituro, verižice, svetinjice — 18 krt zlato; REDKA PRILOŽNOST:

proda se stenska ura z lepim "bim-bam" bitjem, le malo rabljena; PREDELAVO IN POPRAVILA ZLATNINE IN UR — točno in hitro.

(Naše stranke se lahko zglaste pri nas tudi ob sobotah popoldne in sicer v našem stanovanju, ki je v I. nadstropju v isti hiši Olazabal 2338, dto. 5)

Imprenta "Dorrego", Dorrego 1102, Buenos Aires. T. E. 54-4644